

LIBRI

www.libridergi.org

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi

Journal of Epigraphy, Reviews and Translations

Sayı VI (2020)

William of Tudela, *The Song of the Cathar Wars: A History of the Albigensian Crusades*. Aldershot 1996. Ashgate Publishing, 210 Pages. Trans. J. Shirley.

ISBN: 9780754603887

Merve ARSLANBAY

*Libri: Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi'*nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı VI: Ocak-Aralık 2020) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni M. Arslanbay, *The Song of the Cathar Wars: A History of the Albigensian Crusades*.
Yazar: William of Tudela, *Libri* VI (2020) 355-356

Geliş Tarihi: 20.11.2020 | Kabul Tarihi: 25.11.2020

Elektronik Yayın Tarihi: 05.12.2020

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

**William of Tudela, *The Song of the Cathar Wars: A History of the Albigensian Crusades*. Aldershot 1996. Ashgate Publishing, 210 Pages.
Trans. J. Shirley. ISBN: 9780754603887.**

Merve ARSLANBAY *

Haçlı Seferleri Ortaçağ tarihini şekillendiren en mühim hadiselerin başında gelmektedir. 1096-1272 yılları arasında Roma Katolik Kilisesi'nin Doğu'ya düzenlediği seferlerin yanı sıra yine Kilise tarafından Avrupa'daki bazı gruplara karşı gerçekleştirilmiş Haçlı Seferleri de vardır. Katolik Kilisesi'nin sapkın bir grup olarak nitelendirip kendi otoritesine karşı büyük bir tehdit olarak gördüğü Hristiyan Albilileri (Katharlar) hedef almış olan Haçlı Seferi bu askeri harekâtların en çarpıcı örneklerinden biridir. Guillaume de Tudèle tarafından kaleme alınan *Canso de la Crozada* isimli eser bu sefer hakkındaki en önemli ana kaynaklardan biri olarak kabul edilmektedir. Birçok kez Fransızca'ya tercüme edilen yapıt ilk olarak 1837'de Claude Charles Fauriel tarafından neşredilmiştir. İlk tenkitli neşri Fransızca tercümesiyle birlikte iki cilt hâlinde Paul Meyer tarafından (*La Chanson de la Croisade Contre Les Albigeois*) yayınlanmıştır. Henüz Türkçe bir tercümesi bulunmayan metnin İngilizce tercümesi ise Janet Shirley tarafından *The Song of the Cathar Wars: A History of the Albigensian Crusade* adıyla 1996 yılında yapılmış ve aynı yıl Ashgate Yayıncılık tarafından 210 sayfa olarak basılmıştır.

Eser temel olarak *Haritalar ve Şekiller* (List of maps and figures [vii]), *Giriş* (Introduction [1-10]), Guillaume tarafından yazılan *Birinci Bölüm* (The Song of the Cathar Wars by William of Tudela [11-65]), anonim yazarın kaleme aldığı *İkinci Bölüm* (The Song continued by William's successor [66-194]), *Kronoloji* (Chronology [195-197]) ve *İndeks'ten* (Index [199-210]) oluşmaktadır. Giriş bölümü ise *Canso de la Crozada* ve Yazarları (The Canso and its authors [1-2]), *Hadiselerin Genel Bir Anlatımı* (Outline of historical events [2-4]), *Yapıtın Güvenilirliği ve Kıymeti* (Reliability and value of the text [4-6]), *Çevirmenin Notları* (Translator's comments [6-9]), *Bibliyografya* (Bibliography [9-10]) ve *Teşekkür* (Acknowledgements [10]) olmak üzere kendi içinde altı kısma ayrılmaktadır. Giriş bölümündeki çevirmenin notları başlığında metindeki yer ve şahıs isimleri, o döneme ait olup günümüzde tam olarak bir karşılığı bulunmayan bazı kavram ve kelimelerin açıklamaları yapılmaktadır. Yapıtın günümüze ulaşmış bir başlığı bulunmamakla birlikte Guillaume ilk satırlarında metni için "*Guillaume'un Şarkısı*" ifadesini kullanmaktadır. Oksitanca yazılan metin 1204-1218 yılları arasındaki hadiseler hakkında bilgiler ihtiva etmektedir. Eser genellikle Guillaume de Tudèle atfedilse de son dönemlerde yapılan araştırmalar metnin iki farklı kişi tarafından yazıldığını ortaya koymaktadır. İlk bölüm Guillaume, ikinci bölüm ise anonim bir kişi tarafından kaleme alınmıştır.

Guillaume metnine kendisi hakkında verdiği kısa malumatlar ile başlar. Kathar heretiklerinin Albigeois, Carcasses, Lauragais bölgelerindeki yoğunluğuna; Beziers'den Bourdeaux'ya kadar insanların pek çoğunun bu inancı ya benimsediğine ya da desteklediğine değinir. Papa III.

* MA., İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı Ortaçağ Tarihi Bilim Dalı, İstanbul. arslanbay.m@gmail.com | 0000-0003-3496-5591

Innocentius (1198-1216) tarafından insanları bu sapkın inançlarından vazgeçirmek için bölgeye gönderilen elçilerin faaliyetlerinden ve bu elçilerden biri olan Pierre de Castelnau'nun Güneyli bir şövalye tarafından öldürülmesi sonucu başlayan savaş hazırlıklarından bahseder. Guillaume Haçlı Seferi'ne katılacak kişilerin geldiği coğrafyalar, sayıları hakkında bilgi verir ve ordunun büyüklüğü karşısında duyduğu hayreti dile getirir. Buradan sonra Albililere karşı gerçekleştirilmiş bu Haçlı Seferi hakkında yazılmış diğer iki ana kaynaktaki görmediğimiz Casseneuil Kuşatması'nı anlatmaya başlar. Ordunun nerede oluşturulduğuna, sefere liderlik eden siyasi, dini isimlere ve hedef alınan kasabalara yer verir ve hemen devamında kaldığı yerden ana haçlı ordusundan bahsetmeye geri döner. Onları Kont VI. Raymond'un önderliğinde Trencavel vikontunun arazilerine ilerlerken betimler. Guillaume'un metni Beziers ve Carcassonne kasabalarının Haçlılar tarafından ele geçirilmesi, Simon de Montfort'un seferin lideri seçilmesi ve devamında Haçlıların hedef aldığı önemli Kathar merkezlerinden Termes, Lavaur, Moissac kuşatmaları ile St. Martin la Lande Savaşı hakkında diğer olaylara nazaran daha ayrıntılı bilgiler içermektedir. De Tudele'in sözleri Aragon Kralı II. Pedro'nun halkına, kayınbiraderi olan Toulouse Kontu VI. Raymond'a yardım etmek için Haçlılara karşı savaşacağına dair yaptığı konuşmayı kaydederken bir anda bitmektedir. Guillaume'un kullanıldığı ifadelerden Katolik Kilisesi ve Haçlılara sempati duyduğu anlaşılmaktadır. 1213 yılına kadar yaşananları içeren kroniği detaylı bir anlatıma sahip değildir; ancak bazı olayların tarihi dışında hata olmadığı diğer ana kaynaklara bakılarak kanıtlanabilir.

Canso'nun daha uzun olan ikinci kısmını kaleme alan anonim yazarın emin olunmamakla birlikte Provençeli bir diplomat ve edebiyatçı olan Gui de Cavalhon olabileceği düşünülmektedir. Anonim yazar anlatımına Guillaume'in bıraktığı yerden, yani 1213 Muret Savaşı öncesinde II. Pedro'nun yaptığı konuşmayı kaydederek devam eder. Düzenlenen seferin dehşetli yüzü bu bölümde anlatılır. Yazar Muret Savaşı, IV. Lateran Konsili, Beucaire Kasabası'nın Haçlılar tarafından ele geçirilmesi, Toulouse Kuşatması gibi hadiseleri oldukça detaylı bir şekilde işlemiştir. Ancak Haçlı lideri Simon'un 1217 yılındaki Montgrenier Kuşatması ve devamında Languedoc'un güney bölgelerine yaptığı seferler gibi bazı olayları ise genel mahiyetleriyle nakletmiştir. Fransa Kralı VIII. Louis'nin Güneylilere ait olan Marmande'u ele geçirmesinin ardından Haçlılar Toulouse'a ilerlemeye başlamıştır. Anonim yazarın metni Fransa kralının Toulouse'a yaklaştığı sırada sona ermektedir. Guillaume'un yazdıklarına kıyasla bu bölüm daha profesyonelce yazılmış daha hareketli ve dramatiktir. Ayrıca anonim yazar Güneyli halka daha yakın bir çizgide olup dindaşlarına, yani Haçlılara karşı eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır.

Sonuç olarak tanıtımını yaptığımız eser 1209 yılında Albilileri hedef alan Haçlı Seferi için yazılmış üç ana kaynaktan biridir ve bu niteliğinin yanı sıra bizlere XIII. yüzyıldaki insanların portresini de çizmektedir. Sözünü ettiğimiz konu üzerinde Türkçe yapılmış pek fazla çalışma olmadığını göz önüne alırsak bu yapının Türkçeye kazandırılması Batıda gerçekleşmiş iç Haçlı Seferleri ile ilgili çalışmak isteyen araştırmacılara kolaylık sağlayacağı açıktır.